

Tilrådning til Finansdepartementet vedrørende forslag om midlertidige regler for tjenstepensjonsordninger og permitterte arbeidstakere i forbindelse med utbruddet av Covid-19

1. Innledning

Finanstilsynet viser til e-post 19. mars 2020, der Finansdepartementet har bedt Finanstilsynet om å foreta en rask vurdering av forslag fra Finans Norge 19. mars 2020 til midlertidige regler/tiltak for tjenstepensjonsordninger i forbindelse med utbruddet av Covid-19. Formålet er å unngå massiv utmelding fra tjenstepensjonsordninger fordi bedrifter permitterer ansatte, samt å unngå masseavvikling av pensjonsordninger fordi bedrifter ikke har økonomisk evne til å betale premier og innskudd til tjenstepensjonsordninger.

Videre har NHO og LO i et felles brev 20. mars 2020 foreslått lignende tiltak/regelendringer. Brevet støtter i hovedsak forslagene fra Finans Norge, men er vesentlig forskjellig på enkelte punkter.

YS har i brev 23. mars 2020 uttrykt støtte til forslagene fra Finans Norge. YS har i tillegg lansert som en mulig løsning at staten kompenserer tapt pensjonssparing på grunn av permittering i tilknytning til dagpenger ved arbeidsledighet. Dette forslaget ligger utenfor Finanstilsynets myndighetsområde, og vil ikke bli drøftet nærmere her.

Virke har i e-post 23. mars 2020 uttalt at de er kjent med brevet fra LO og NHO vedrørende denne saken, og slutter seg til deres syn.

Finanstilsynet viser innledningsvis til at den midlertidige loven om forskriftshjemmel for å avhjelpe konsekvenser av utbrudd av Covid-19 mv. (koraloven), jf. Prop. 56 L (2019-2020) og Innst. 204 L (2019-2020), ikke vil gi hjemmel til å gi forskrifter med slikt innhold som Finans Norge, NHO og LO har foreslått, jf. lovteksten § 2 slik den lyder etter behandling i Stortinget. Pensjonslovene og forsikringsavtaleloven gir heller ikke hjemmel til å gjøre unntak fra lovene på de punktene som henvendelsene fra Finans Norge, NHO og LO gjelder. Det innebærer at eventuelle regelendringer krever at det fremmes en lovproposisjon til Stortinget, for eksempel en proposisjon der det foreslås å utvide det saklige virkeområdet til koraloven. Deretter kan det eventuelt gis midlertidige forskrifter med hjemmel i lov.

2. Finanstilsynets vurdering – overordnede synspunkter og oppsummering

Til tross for krisen man nå står i, bør man etter Finanstilsynets vurdering være varsom med å foreslå midlertidige regler som avviker fra gjeldende rett. De private tjenstepensjonslovene og forsikringsavtaleloven inneholder regler som har eksistert i lang tid, og som har fungert godt. Det gjelder både regler om medlemskap i pensjonsordninger, innbetaling av premier/innskudd, obligatorisk forsikring for innskuddsfritak ved uførhet, avvikling av pensjonsordninger, fortsettelsesforsikring og utstedelse av fripoliser/pensjonsbevis/pensjonskapitalbevis med videre. Dette er et helhetlig regelverk. Kompleksiteten i regelverket og produktene gjør det krevende å overskue konsekvensene av raske endringer. Raske endringer på enkeltstående punkter kan få utilsiktede konsekvenser, føre til hull i regelverket, uklarheter og uløste spørsmål. Finanstilsynet mener på denne bakgrunn at det i utgangspunktet ikke bør foreslås endringer i pensjonslovene og/eller forsikringsavtaleloven.

Hvis det likevel er ønskelig med midlertidige regelendringer i forbindelse med koronakrisen, bør man etter Finanstilsynets vurdering ta utgangspunkt i forslaget fra LO og NHO. Dette forslaget er nærmest gjeldende

rett. Forslaget fra NHO og LO går ut på at i pensjonsordninger der ansatte i utgangspunktet skal meldes ut ved permittering, kan bedriften bestemme at permitterte arbeidstakere fortsetter å være medlemmer i ordningen, men slik at sparing og risikodekninger opphører, og slik at de permitterte får rett til å tegne fortsettelsesforsikring. Dette innebærer at det ikke blir utstedt pensjonskapitalbevis og fordelene for den ansatte er at forvaltnings- og administrasjonskostnader dekkes av arbeidsgiveren.

En slik løsning krever lovendringer eller adgang til å fravike/presisere lovregler i forskrift, slik at det blir adgang til å avtale slike mellomløsninger. Videre bør det fastsettes regler i lov/forskrift der det blant annet klargjøres at permitterte arbeidstakere har rett til å tegne fortsettelsesforsikring som om de var utmeldte. Det bør settes en tidsramme i lov/forskrift for hvor lenge permitterte arbeidstakere kan være medlemmer i pensjonsordningen.

Medlemmer som blir sykmeldt, og eventuelt uføre, mens de er permittert vil meldes ut ved tidsrammens utløp gitt at medlemmet ikke har gjennintrådt på arbeidsplassen. De midlertidige regelendringene som eventuelt innføres gir med andre ord ikke ekstra forsikringsdekning til de som blir syke i løpet av perioden de er permittert. Dette kan medlemmet dekke selv gjennom fortsettelsesforsikring (eller annen individuell forsikring). Dette understreker viktigheten av fortsettelsesforsikringen og tilstrekkelig informasjon rundt denne. Finanstilsynet legger derimot til grunn at permitterte medlemmer kan gjenopptas som ordinære medlemmer ved gjennintredelse på arbeidsplassen uten at krav om ny arbeidsdyktighetserklæring, egenerklæring eller karenperiode.

Etter Finanstilsynets oppfatning vil eventuelle midlertidige regelendringer være tilknyttet innskuddspensjonsloven. For pensjonsordninger etter foretakspensjonsloven og tjenestepensjonsloven har Finanstilsynet lagt til grunn at omfanget av permitteringer er betydelig mindre, og at bedriftene og forsikringsforetakene kan finne løsninger innenfor rammene av foretakspensjonsloven og tjenestepensjonsloven uten at det er nødvendig med regelendringer, jf. pkt. 4.

Finanstilsynet fraråder at man går videre med Finans Norges forslag om å fryse pensjonsordninger i en avtalt periode dersom bedriften ikke har midler til å betale premier/innskudd. En slik ordning vil undergrave arbeidstakeres lovfestede rett til OTP-ordninger og være et radikalt brudd med gjeldende rett.

Finanstilsynet har ingen innvendinger mot forslaget fra Finans Norge, LO og NHO om raskt å sette i kraft opphevelsen av kravet i innskuddspensjonsloven § 6-1 og § 6-2 om at arbeidstakere må ha vært ansatt i minst 12 måneder for å beholde sin rett til opptjent pensjonskapital. Det kan gjøres ved kongelig resolusjon, jf. endringslov 3. mai 2019 nr. 14 til innskuddspensjonsloven (egen pensjonskonto) romertall III.

Finanstilsynet vil nedenfor gå gjennom de konkrete endringsforslagene fra Finans Norge, NHO og LO.

3. Permitteringer og medlemskap i pensjonsordninger

Siden pensjonslovene¹ overlater til regelverket/forsikringsavtalen å fastsette hvorvidt de ansatte skal fortsette å være medlemmer i pensjonsordningen ved permittering pga. driftsinnskrenkninger, vil utgangspunktet for vurderingen være ulikt, avhengig av hva slags regelverk som gjelder for den enkelte pensjonsordning.

¹ Innskuddspensjonsloven § 4-3(3), foretakspensjonsloven § 3-7(3) og tjenestepensjonsloven § 3-6(3)

Ifølge Finans Norge er det mange som har fastsatt i sitt regelverk at arbeidstakere som er permitterte som følge av driftsinnskrenkninger skal være medlemmer av pensjonsordningen. NHO/LO har opplyst at mange bedrifter har den motsatte løsningen i sine avtaler.

Finanstilsynet viser for ordens skyld til at vurderingene nedenfor ikke gjelder arbeidstakere som var sykmeldt på permitteringstidspunktet. Det følger av forarbeidene² til innskuddspensjonsloven at sykmelding anses som lovfestet permisjon, som reguleres av innskuddspensjonsloven § 4-3(1), jf. også tilsvarende regler i foretakspensjonsloven § 3-7(1) og tjenestepensjonsloven § 3-6(1). Ifølge nevnte bestemmelser skal arbeidstakere som har permisjon (i dette tilfellet sykmelding), være medlem av pensjonsordningen i permisjonstiden (i dette tilfellet sykmeldingsperioden). Personer som er sykmeldt på permitteringstidspunktet kan derfor ikke meldes ut av pensjonsordningen i sykmeldingsperioden.

3.1 Pensjonsordninger med avtale om medlemskap for permitterte som følge av driftsinnskrenkninger

Finanstilsynet legger til grunn at det ikke er spørsmål om regelendringer for de tilfellene der det følger av regelverket at permitterte arbeidstakere skal fortsette å være medlemmer i pensjonsordningen. Endringer i disse avtalene vil være til ulempe for permitterte arbeidstakere.

Finanstilsynets vurderinger nedenfor omhandler ikke endringer i regelverk for forsikringsavtaler som sier at permitterte skal beholde medlemskap når permitteringen følger av driftsinnskrenkninger. Bedrifter som eventuelt har behov for å stoppe premie-/innskuddsinnbetalinger for permitterte, må endre forsikringsavtalene sine slik at avtalen sier at permitterte som følge av driftsinnskrenkninger mv. ikke skal være medlem av pensjonsordningen³. I foretak som har pensjonsordninger som omfatter 15 eller flere medlemmer, må slike endringer forelegges styringsgruppen, der pensjonsordningens medlemmer er representert.

3.2 Pensjonsordninger der permitterte skal meldes ut ved driftsinnskrenkninger

Når det gjelder pensjonsordninger der ansatte i utgangspunktet skal meldes ut ved permittering, følger det av gjeldende rett at de permitterte skal få utstedt pensjonskapitalbevis/pensjonsbevis/fripolise. De kan også tegne fortsettelsesforsikring etter forsikringsavtaleloven § 19-7. Finanstilsynet er enig med Finans Norge og LO/NHO i at en eventuell endring av forsikringsavtalen slik at de permitterte likevel kan fortsette å være medlemmer i ordningen, i utgangspunktet vil være endringer til gunst for forsikrede. Hvis de permitterte blir stående som fullverdige medlemmer av pensjonsordningen, er det neppe problematisk om forsikringsavtalen endres⁴.

Derimot vil det kunne oppstå uklarheter hvis de permitterte blir stående som medlemmer av pensjonsordningene uten å ha de samme rettighetene som øvrige medlemmer. Dette kan dreie seg om uklarheter om medlemmenes rett til å tegne fortsettelsesforsikring for å spare til alderspensjon i permitteringstiden, uklar situasjon om medlemmet er dekket av premiefritak og risikodekninger eller ikke, hva som skjer ved endring i medlemsstatus, etc. Disse grunnene, i tillegg til at pensjon er komplekst i utgangspunktet, tilsier at man bør finne en kriseløsning som er så nær gjeldende rett som mulig.

² Ot.prp. nr. 71 (1999-2000) Om lov om innskuddspensjon i arbeidsforhold kapittel 6

³ Finanstilsynet legger til grunn at en slik endring ikke kan gjøres med tilbakevirkende kraft. Videre, siden endringen ikke er til medlemmers gunst, må endringen gjennomføres etter de normale reglene rundt varsling mv.

⁴ Pensjonsordningen vil da falle inn under ordning som beskrevet i avsnitt 3.1.

Finans Norge har bedt om en avklaring av om permitterte ansatte kan være medlemmer i ordningen uten at det betales premie/innskudd. LO og NHO har samme utgangspunkt og ønsker en lignende løsning. Finans Norges forslag og LO/NHOs forslag er vesentlig forskjellige på enkelte punkter. Diskusjon rundt forslagene følger i avsnittene under.

3.2.1 Finans Norges forslag

Finans Norge foreslår at *leverandørene kan avvente* å melde ut permitterte ansatte (slik at man unngår massive utmeldinger i en situasjon som er ekstra ressurskrevende for både bedrifter og leverandører). Finans Norge legger til grunn at bedriften med en slik løsning likevel opprettholder forsikringen av innskuddsfritaket og betaler for denne og eventuelle andre forsikringsdekninger basert på den lønn den ansatte hadde på permitteringstidspunktet.

3.2.2 LO/NHOs forslag

LO/NHO foreslår at permitterte arbeidstakere blir stående i ordningen *hvis bedriften ønsker* dette (gjelder kun pensjonsordninger hvor man har avtalt utmelding ved permittering). Sparing og risikodekninger opphører, men de permitterte får tilbud om fortsettelsesforsikring.

3.2.3 Finanstilsynets vurdering

Finanstilsynet viser til at en mulighet til å bli stående i ordningen under permittering innebærer at man kan unngå masseutmeldelse fra pensjonsordninger i forbindelse med koronakrisen. Det kan være ressursbesparende for pensjonsleverandørene, som unngår å måtte utstede pensjonskapitalbevis/fripoliser hvis de ansatte får tiltre jobbene sine igjen etter permittering. Videre vil de permitterte arbeidstakerne ikke måtte betale administrasjons- og forvaltningskostnader så lenge de er medlemmer i ordningen.

En slik ordning vil imidlertid etter Finanstilsynets oppfatning kunne føre til uavklarte spørsmål og utilsiktede konsekvenser, som må forsøkes klargjort i størst mulig grad dersom man skal gå videre med forslaget. Det er særlig viktig å avklare:

- hvem som skal ha beslutningsmyndighet til å gjøre endringer, og
- rettsstillingen til medlemmer som blir sykmeldt og eventuelt uføre mens de er permittert.

Det er naturlig at bedriften skal ha beslutningsmyndighet til å gjøre endringer i ordningen, ikke at forsikringsforetakene skal kunne avvente å melde ut permitterte ansatte. Dersom forsikringsforetakene skal kunne avvente å melde ut permitterte ansatte, vil bedriftene få kostnader knyttet til administrasjon, forvaltning, innskuddsfritak og eventuelle risikodekninger de ellers ikke ville ha. Det er også usikkert om alle forsikringsforetak ønsker denne løsningen, slik at faktisk håndtering vil bli avhengig av hvilket forsikringsforetak bedriften har avtale med. Et eventuelt pålegg om at alle forsikringsforetak må rette seg etter en slik løsning kan oppfattes urimelig fordi forsikringsforetakene påtar seg forsikringsrisiko for permitterte som de normalt ikke ville ha.

En situasjon der permitterte mister sin dekning for premiefritak og risikodekninger, men får tilbud om fortsettelsesforsikring, (slik LO/NHO foreslår) er tett på gjeldende rett i de tilfeller bedriften i utgangspunktet hadde avtalt at permitterte *ikke* skal være medlem av pensjonsordningen. Dette skaper en tydelig rettsstilling for de permitterte, og fagforeninger og andre kan gi de samme rådene rundt fortsettelsesforsikring mv. som man gir ved vanlige permitteringer. En videreføring av medlemskap hvor medlemskapet innebærer rett til premiefritaksdekning og eventuelle risikodekninger, slik Finans Norge foreslår, gir også en avklart rettsstilling for medlemmene. Men, denne løsningen er lengre fra gjeldende

rett og gjeldende praksis ved permittering. FNOs forslag virker å kunne gi flere uavklarte situasjoner enn LO/NHOs forslag i så henseende.

Med bakgrunn i avsnittene ovenfor vurderer Finanstilsynet LO/NHOs løsning som nærmest gjeldende rett. Løsningen vil kreve regelverksendring. Hvis man ønsker å gå videre med løsninger der permitterte, i denne unntakssituasjonen, skal få være medlem av pensjonsordningene, virker LO/NHOs løsning å være mest robust⁵. Med dette som utgangspunkt, har Finanstilsynet sett videre på "løse tråder" i LO/NHOs forslag⁶.

3.2.4 Videre om LO/NHOs forslag

Finanstilsynet viser til at siden utgangspunktet i disse tilfellene er at permitterte arbeidstakere skal meldes ut av ordningen, innebærer forslaget fra NHO og LO ingen radikal endring av gjeldende rett. Det er imidlertid nødvendig å avklare noen problemstillinger som oppstår i tilknytning til forslaget. Finanstilsynet går i det følgende gjennom noen aktuelle problemstillinger som bør avklares. Det kan også foreligge andre problemstillinger som Finanstilsynet ikke har fanget opp i farten.

Finanstilsynet legger til grunn at det bør oppstilles en tidsmessig maksimalgrense for hvor lenge permitterte arbeidstakere som i utgangspunktet skulle ha vært meldt ut ved permittering skal kunne være medlemmer i pensjonsordningen. Det vil gi en viss forutsigbarhet for både de permitterte, bedriften og pensjonsleverandøren. Hvor lang grensen bør være, vil nødvendigvis bero på noe skjønn. Hvis man tar utgangspunkt i Hovedavtalen mellom NHO og LO for 2018-2021, følger det av § 7-1 at permittering ikke kan finne sted utover 6 måneder med mindre partene er enige om at det fortsatt foreligger saklig grunn. Etter Finanstilsynets syn kan det være naturlig å ta utgangspunkt i denne grensen også når det gjelder hvor lenge permitterte arbeidstakere kan fortsette å være medlemmer i ordningen. Det kan derfor være aktuelt å oppstille en grense på inntil 6 måneder også for adgangen til å være medlem i pensjonsordningen etter at man er permittert. Alternativt kan det settes en grense på 12 måneder, slik at en første forlengelse av permitteringsperioden ikke medfører at arbeidstakeren må meldes ut av ordningen.

Etter Finanstilsynets vurdering bør den delen av LO og NHOs forslag som går ut på at adgangen til å tegne fortsettelsesforsikringer forlenges fra 6 måneder til 12 måneder, ikke følges opp. En slik endring vil øke eksponeringen til forsikringselskapene. Videre vil det være et vesentlig brudd med gjeldende rett.

Derimot er det etter Finanstilsynets oppfatning behov for å gjøre unntak fra, eller i det minste presisere, at permitterte medlemmer som ikke lenger får pensjonssparing og innskuddsfritak og ev. andre risikodekninger dekket av arbeidsgiver, har rett til å tegne fortsettelsesforsikring. Det følger av forsikringsavtaleloven § 19-7 at et medlem som "trer ut av den gruppen som en kollektiv livsforsikring omfatter" har rett til å fortsette forsikringsforholdet med individuell premieberegning uten å gi nye helseopplysninger. Ved fortsatt medlemskap i pensjonsordningen, men slik at pensjonsgrunnlaget settes til null, kan ordlyden i forsikringsavtaleloven § 19-7 ("trer ut av den gruppen") anses å være til hinder for at den permitterte arbeidstakeren tegner fortsettelsesforsikring. Etter Finanstilsynets oppfatning bør det klargjøres at permitterte medlemmer har rett til å tegne fortsettelsesforsikring selv om de fortsatt er medlemmer i pensjonsordningen. Det vil si at de permitterte medlemmenes adgang til å tegne fortsettelsesforsikring bør være den samme som om medlemmet var meldt ut av ordningen i de tilfellene der bedriften ikke lenger betaler for pensjonssparing, innskuddsfritak og andre risikodekninger. Det samme

⁵ En svakhet for de permitterte med LO/NHOs løsning er at fortsettelsesforsikring ofte kan være dyrt, men Finanstilsynet legger til grunn at permitterte med "sviktende helse" får den informasjonen de trenger til å ta kvalifiserte valg rundt fortsettelsesforsikring.

⁶ FNOs forslag har også "løse tråder", men disse diskuteres ikke nærmere her.

gjelder informasjonsplikten om fortsettelsesforsikring for forsikringsforetakene. Ved gjeninntreden på arbeidsplassen etter permittering bør den permitterte få mulighet til å avslutte fortsettelsesforsikringen med tilbakeføring av uavløpt premie. Etter Finanstilsynets vurdering vil dette kreve regelverksendring.

Når det gjelder den delen av NHO og LOs forslag som går ut på at det ikke skal kreves ny arbeidsdyktighetserklæring, egenerklæring eller karenperiode ved gjeninntreden på arbeidsplassen etter permittering, har ikke Finanstilsynet noen materielle innvendinger mot det, men viser til at dette kan medføre økt operasjonell belastning for pensjonsleverandørene f.eks. hva gjelder behandling av fremtidig uføresaker og karenperiode.

Videre må det vurderes nærmere hva som skal skje hvis et medlem blir (langtids)sykmeldt i løpet av permitteringsperioden. Spørsmålet er om medlemmet skal meldes ut av ordningen eller ikke. Permittering kan i utgangspunktet kun benyttes når det er sannsynlig at arbeidstakeren kan komme tilbake til arbeidet. Det er mindre sannsynlig at personer som blir 100 prosent sykmeldt i permitteringstiden kommer tilbake i stilling. Etter Finanstilsynets vurdering bør arbeidstakere som blir sykmeldte i permitteringstiden meldes ut av ordningen⁷. Bedriften vil uansett ikke lenger ha utføredekninger som dekker de permitterte arbeidstakerne i disse tilfellene ifølge NHO og LOs forslag. Hvis det permitterte medlemmet har tegnet fortsettelsesforsikring, vil denne gi dekning. De som blir syke i permitteringstiden og ikke har tegnet fortsettelsesforsikring, vil ikke ha noen dekning. Det ville imidlertid også ha vært situasjonen etter gjeldende rett i disse tilfellene, men understreker nødvendigheten av og behovet for kvalitet i informasjonen de permitterte gis om fortsettelsesforsikring.

Det oppstår videre spørsmål om hvor langvarig en sykmelding skal være for at utmelding skal skje. Det er ikke naturlig at kortvarige sykmeldinger skal føre til utmelding. Etter Finanstilsynets oppfatning bør arbeidstakere som ikke kommer tilbake i arbeid fordi de fortsatt er sykmeldt innen 6 eller 12 måneder etter at de ble permittert, meldes ut av pensjonsordningen (avhengig av hvilken tidsmessig maksimalgrense som settes for hvor lenge permitterte arbeidstakere som i utgangspunktet skulle ha vært meldt ut ved permittering, skal kunne være medlemmer i pensjonsordningen, jf. ovenfor).

Det bør videre vurderes om et medlem som har vært ansatt i mindre enn 12 måneder ved permitteringen, og som ikke får komme tilbake til stillingen sin, har krav på å få med seg opptjent pensjonskapital. Hvis kravet om 12 måneders ansettelse, som tidligere er vedtatt opphevet, settes i kraft (jf. pkt. 6 nedenfor), oppstår ikke denne problemstillingen. Så lenge reglene ikke er i kraft, bør medlemmet etter Finanstilsynets oppfatning behandles i samsvar med gjeldende regler. Det er antakelig mest nærliggende at permitteringstiden ikke teller med i 12-månederskravet så lenge de vedtatte regelendringene ikke er satt i kraft.

Hvis en arbeidstaker dør i permitteringsperioden, bør medlemmet etter Finanstilsynets oppfatning i størst mulig grad behandles som om det var meldt ut av pensjonsordningen ved permitteringen.

Hvis arbeidstakeren blir ansatt hos en annen arbeidsgiver i permitteringstiden og tatt opp som medlem av ny arbeidsgivers pensjonsordning, uten at det opprinnelige arbeidsforholdet opphører, bør arbeidstakeren etter Finanstilsynets vurdering meldes ut av ordningen.

En konsekvens av forslaget fra LO og NHO kan være at det oppstår situasjoner der man ikke får likebehandling av medlemmer av pensjonsordningene. Hvis det er ønskelig å gå videre med forslagene fra

⁷ Gjennom dette vil man heller ikke få etterslep av syke medlemmer uten rettigheter i ordningene etter at koronareglene er opphevet.

LO og NHO, antar Finanstilsynet at hensynet til likebehandling bør tillegges mindre vekt enn hensynet til å finne løsninger i en pågående krisesituasjon. Likebehandling på tvers av forsikringsbransjen på den måten at alle forsikringsforetak blir pålagt å tilby sine kunder en løsning som går ut på at permitterte arbeidstakere blir stående i ordningen hvis bedriften ønsker det, er også noe som må vurderes.

Oppsummeringsvis er det Finanstilsynets vurdering at man til tross for krisen som pågår i minst mulig grad bør foreslå regelendringer som avviker fra gjeldende rett. Dersom man likevel skal foreslå endringer i forbindelse med permittering og medlemskap i pensjonsordninger, bør det tas utgangspunkt i forslaget til NHO og LO, og ikke Finans Norges forslag. De forholdene som Finanstilsynet har gjennomgått ovenfor bør hensyntas og eventuelt reguleres i den sammenheng, slik at det i minst mulig grad oppstår hull i regelverket og utilsiktede konsekvenser.

4. Særskilt om permitteringer og ytelsesordninger

Verken Finans Norge, NHO, LO, YS eller Virke har tatt opp problemstillinger rundt ytelsesordninger særskilt.

Finanstilsynet viser til at de aller fleste ytelsesordninger i dag er lukkede ordninger. Det vil si at bedriften har gått over til innskuddspensjon (eller pensjon etter tjenstepensjonsloven), hvor bl.a. nyansatte meldes inn. Ved slik overgang kan en gruppe ansatte skjermes, f.eks. de over 52 år på overgangstidspunktet, slik at disse blir værende i ytelsesordningen. Ved permittering og eventuell utmeldelse av pensjonsordningen er det en fare for at skjermede ansatte ikke vil kunne meldes inn i ytelsesordningen igjen hvis vedkommende først har blitt meldt ut. Ved avtale om videreføring av medlemskap ved permittering som følge av driftsinnskrenkninger mv. vil denne problemstillingen ikke være aktuell.

Arbeidstakere i ytelsesordninger utgjør en relativt liten del av det totale antall arbeidstakere. I tillegg er ansiennitet en faktor ved permittering. Finanstilsynet har derfor lagt til grunn at problemstillingen tilknyttet permitteringer og ytelsesordninger er av et mindre omfang, og at dette kan løses mellom bedriftene og forsikringsforetakene innenfor foretakspensjonslovens rammer.

5. Forslaget fra Finans Norge om at pensjonsordninger ikke skal avvikles selv om bedriften ikke er i stand til å betale premier/innskudd

Finans Norge har foreslått at pensjonsordninger skal kunne frys i en avtalt periode i stedet for å avvikles dersom bedriften ikke har midler til å betale premier/innskudd. Det bør det etter Finanstilsynets vurdering ikke åpnes for. Etter Finanstilsynets forståelse gjelder dette medlemmer som fremdeles er i arbeid, og permitterte medlemmer av ordninger hvor regelverket sier at permitterte skal forbli medlem i permitteringsperioden. En slik adgang vil være en radikal endring av gjeldende rett. Bedriftenes lovfestede plikt til å ha OTP-ordninger vil undergraves. OTP-ordningen er en del av de ansattes lønns- og arbeidsvilkår. Det bør utvises stor varsomhet med å gripe inn i dette gjennom midlertidige regler i en pågående krisesituasjon. En slik adgang vil etter Finanstilsynets syn ikke ivareta hensynet til pensjonsordningens medlemmer. Det gjelder både pensjonsopptjening og forsikring for innskuddsfritak/premiefritak ved uførhet og eventuelle andre risikodekninger. Medlemmene vil ifølge forslaget fra Finans Norge ikke være dekket av forsikring for innskuddsfritak, som er obligatorisk etter gjeldende rett, og heller ikke av eventuell uførepensjonsdekning eller eventuelle øvrige risikodekninger. Det vil ifølge forslaget fra Finans Norge heller ikke være adgang for medlemmene til å tegne fortsettelsesforsikring. Det undergraver i vesentlig grad de forsikredes rettigheter. Personer som blir uføre i perioden der pensjonsordningen fryses, vil ikke få noen

dekning. Den eneste fordel som gjenstår for medlemmene ved en slik løsning, er at arbeidsgiveren må betale for administrasjons- og forvaltningskostnader. Det vil etter Finanstilsynets oppfatning ikke veie opp for ulempene ved en slik ordning.

6. Forslaget om å sette i kraft opphevelsen av kravet om at arbeidstakere må ha vært ansatt i minst 12 måneder for å beholde rett til opptjent pensjonskapital

Kravet i innskuddspensjonsloven § 6-1 og § 6-2 om at en arbeidstaker må ha vært medlem i pensjonsordningen i minst 12 måneder for å beholde sin rett til opptjent pensjonskapital ved utmelding, ble vedtatt opphevet ved lov 3. mai 2019 nr. 14. Det er en del av endringene knyttet til egen pensjonskonto. Finanstilsynet har ikke innvendinger til at endringene i innskuddspensjonsloven § 6-1 og § 6-2 settes i kraft raskt, dersom det er praktisk mulig å skille ut ikrafttredelsen av disse reglene fra de øvrige regelendringene som gjelder egen pensjonskonto.